

BESZÁMOLÓ

Kutatóműhelyi Workshop 2019. 10. 24.

Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézete

Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Kutatóműhely

A Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézete szakmai tanácskozást (workshopot) tartott 2019. október 24-én, 15 órától a Kar épületének 109-es termében. A esemény a Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Kutatóműhely második ilyen jellegű megbeszélése, és egyenes folytatása a június 17-én tartott workshopnak.

A programot **Dr. Miklósné Dr. Zakar Andrea**, intézetvezető, kutatóműhely-vezető nyitotta meg és beszélt röviden a kutatóműhely eddigi eredményeiről, kihangsúlyozva, hogy a nemrég megalakult kutatói közösség a 2019-2020-as tanév első félévének egyik kiemelkedő eseménye.

1. kép: A workshop megnyitása

Az előadások sorát **Dr. Manzinger Krisztián** egyetemi adjunktus, az Állam és nemzet kutatócsoport vezetője kezdte az *Alternatív társadalomépítés a Közel-Keleten: Rojava* című előadásával.

A kolléga kitért arra, hogy a 2011-ben kitört Arab Tavasz és a 2012 nyarán kezdődött aleppói csata következtében a szír államigazgatás és fegyveres erők az ország jelentős területeiről kiszorultak. Az észak-szíriai kurd többségű területeken a Törökországban terrorszervezetté nyilvánított szélsőbaloldali Kurdisztáni Munkáspárthoz (PKK) kötődő erők vették át a hatalmat és az Iszlám Állam elleni harcot. Ezek az erők a *de facto* autonómmá vált területen a térségben talán egyedülálló módon egyebek mellett nemi egyenjogúságot, női vezetői kvótát, a kisebbségi és nyelvi jogok tiszteletben tartását, a kisközösségek döntéshozatalára épülő irányítást

valósították meg. Az entitás mindezek ellenére nem demokrácia, nincs politikai pluralizmus és éles kritikák érik az oktatás curriculumát is. A vezetők célja Szíria többnemzetiségű föderális állammá alakítása, aminek realitása egyre kisebb: az Észak- és Kelet-Szíriai Autonóm Adminisztráció (Rojava) létrejöttét geopolitikai átalakulások segítették elő és jelenlegi meggyengülése is ilyen változások következménye.

2. kép: Manzinger Krisztián előadása

A második előadó **Dr. habil Birkás Antal** egyetemi docens volt, aki ***Keresztényüldözés – régiók kérdése: egy kutatás lehetséges irányai*** címmel Truro püspökének keresztényüldözéssel kapcsolatos jelentését ismertette. Az elhangzott előadásból megismerhettük a jelentés megszületésének körülményeit, ill. a püspök által bemutatott és elemzett 7 régióból háromhoz kapcsolódóan hallhattuk a legfontosabb megállapításokat, az adott régióra leginkább jellemző sajátosságokat - a keresztényüldözések vonatkozásában.

Az előadást követő beszélgetés során a legtöbbet az afrikai (Szahara alatti) térségről esett szó, a résztvevő megállapodtak abban, hogy a későbbi kutatások iránya is ez lesz.

3. kép: Birkás Antal előadása

A megbeszélés első felét **Dr. Ferencz Zoltán** egyetemi adjunktus zárta a ***Biztonsági percepciók Magyarországon és Európában*** című előadásával

Ferencz Zoltán kolléga azt hangsúlyozta, hogy a kockázatok társadalmi hatásainak és a biztonság fogalmának vizsgálata során a nemzetközi és a hazai trendek alapján azt láthatjuk, a múlt század hetvenes éveitől kezdve trendváltozás zajlik. A hagyományos kockázat típusok mellett új, civilizációs kockázatok jelentek meg (energia árak, hulladék probléma, új technológiák). A társadalomban a veszély-érzékenység felértékelődött (fenntarthatóság, éghajlatváltozás). A társadalomtudományok fő kutatási kérdése az elmúlt évtizedben ezzel kapcsolatban az volt, hogy mely szereplők játszanak fontos szerepet az átalakuló tartalmú biztonságérzet kialakításában, megőrzésében? Az egyéni információfeldolgozás és a kockázatokkal kapcsolatos társadalmi válaszok a bizalom-bizalmatlanság megtapasztalásán, a társadalmi értékeken és a kulturális hovatartozáson alapulnak. Ez sokkal holisztikusabb képet mutat a kockázateszlelési folyamatokról és figyelembe veszi a pszichológiai, szociológiai és kulturális szempontokat is.

4. kép: Ferencz Zoltán

Az első három előadást szakmai megbeszélés követte, amelyben leginkább a témák közötti kapcsolódási lehetőségeket keresték a résztvevők.

A kávészünet után az előadások sorát Dr. Wagner Péter folytatta *A szíriai kurdok lehetőségei Törökország inváziója után* címmel, amely alapvetően a szíriai kurd területek jövőjéről szólt. Előadásában bemutatta, hogy hogyan alakult a térség helyzete a szíriai polgárháborúban, majd bemutatta az egyes nagyhatalmak és regionális szereplők érdekeit a szíriai kurdok jövőjét illetően.

5. kép: Wagner Péter előadása

Hasonló témával folytatódott a megbeszélés, **Dr. Csapó Zsuzsanna Törökország észak-szíriai offenzívája által felvetett nemzetközi jogi kérdések elemzése** előadása izgalmas kérdéseket vetett fel. Az előadás két, közelmúltban – Törökország észak-szíriai offenzívájával kapcsolatban – tett külügyminiszteri nyilatkozat megalapozottságát vizsgálta nemzetközi jogi szempontból: egyrészt a luxembourgi külügyminiszter 2019. 10. 14-én, másrészt a magyar külügyminiszter másnap tett nyilatkozata került górcső alá. Jean Asselborn felvetése az előadót az alábbi kérdés körbejárására készítette: Valóban felhívható lenne a kollektív védelem elvére épülő észak-atlanti szerződés 5. cikkelye, valóban feléledhetne a szövetségi kötelezettség Törökország mint NATO tagállam inváziója következményeként? Szijjártó Péter nyilatkozata a következő kérdés felvetésére vezette az előadót: Valóban együttműködhetünk (ez esetben Törökországgal) ius cogens szabályok – erőszak tilalma, netán háborús bűncselekmények tilalma – megsértésekor? Az előadó nemzetközi jogi érvekkel (fókuszban az önvédelem jogának, illetve az ún. biztonsági zóna jogszerűségének elemzésével) igyekezett alátámasztani, megítélése szerint mindkét külügyminiszter helytelenül ítélte meg a kialakult helyzetet.

6. kép: Csapó Zsuzsanna előadása

Az előadások sorát **Dr. Becsey Zsolt** tudományos főmunkatárs, a Közép-Európa kutatócsoport vezetője zárta **Közép-európai EU tagállamok és az EU2020 célok** címmel tartott prezentációjával. Becsey Zsolt megvizsgálta az EU2020 célkitűzések célrendszerét és annak előzményeit. Ennek keretében külön vizsgálat alá helyezte azt, hogy a közép-európai tagállamoknak hogyan sikerült teljesíteni ezeket. A következtetései azok voltak, hogy különösen sikeres lettek a közép-európai foglalkoztatási számok, a legnagyobb javulások Magyarországon láthatóak. Néhány minőségi mutató tekintetében főleg a kutatási eredmények és felsőoktatási-képzési szintben nincs lényeges előrehaladás, de a megújuló energiák szerepében és az iskolázottság terén már jobbák a mutatóink. Nagyon gyengék viszont a minőségi eredmények Romániában.

7. kép: Becsey Zsolt előadása

Az előadásokat megbeszélés követte, amely reflektált a tanácskozás első részében elhangzott előadásokra is. A hat előadásból három témája szorosan kapcsolódott, a török-szír-kurd helyzet értékelése egy közös kutatási irányvonal születését körvonalazza. Ferencz és Birkás kollégák előadásai is jól illeszkedtek ebbe a tematikába, a szakmai beszélgetés a kapcsolódási pontokat igyekezett feltárni. Szintén inspiráló volt a Közép-Európa kutatóműhelyhez köthető egyetlen előadás is, felmerült néhány további kutatási irány is, amelyhez a többi kolléga is csatlakozni tud. A beszélgetésbe a vendégként jelen lévő néhány óraadó kolléga, más tanszékről/intézetből érkezett kolléga és hallgató is részt vett.

A megbeszélés, túlhaladva az előre meghatározott, elképzelt időkeretet, végül 18 órakor fejeződött be. Zárógondolataiban Dr. Miklósné Dr. Zakar Andrea, intézetvezető, kutatóműhelyvezető kifejtette, hogy a workshop milyen új szempontokat emelt be a közös gondolkodásba, illetve elmondta, hogy a következő kutatóműhelyi esemény a két hét múlva megrendezendő nagyváradi 4. Partiumi konferencia lesz, november 8-án, amelyen a kutatóműhely négy tagja (Dr. Miklósné Dr. Zakar Andrea, Dr. Becsey Zsolt, Dr. Manzinger Krisztián, Dr. Ferencz Zoltán) és óraadó kollégánk, Dr. Balogh György is részt vesz.

Készítette: Miklósné Dr. Zakar Andrea

Budapest, 2019. november 19.